

DOPIŠ PRO TEBE

11/82

PRVNÍ KOMNATA SVATÉ TEREZIE

Roku 1982 vzpomínáme 400 let od smrti Terezie z Avily, učitelky Církve. Obnovila karmelský řád podle původních stanov a napsala řadu knih – *Vlastní životopis, Knihu o zakládání, Cesta dokonalosti, Hrad duše* aj. Zde první část *Hradu duše* – bez předmluvy sv. Terezie.

1. Když jsem dnes volala k Pánu, aby mluvil za mne, protože nevím, o čem mluvit a jak začít, abych byla poslušná, napadlo mi – abych začala nějakým základem – co nyní řeknu.

Chci totiž pozorovat duši jako hrad celý z diamantu nebo ryzího křišťálu, ve kterém je mnoho komnat, jak i v nebi je mnoho příbytků. Pozorujeme-li to dobře, sestry, není duše spravedlivého nic jiného než ráj, v němž má On své potěšení, jak sám říká. Jaký bude asi podle vašeho úsudku příbytek, v němž s radostí bydlí tak mocný, tak moudrý, tak čistý a předobry král? Nenacházím nic, k čemu přirovnat velkou krásu duše a její velkou schopnost. A skutečně, náš rozum, jak je bystrý, sotva pochopí, stejně jako nemůže vystihnout Boha, který sám říká, že nás stvořil k svému obrazu a podobnosti.

2. Je-li tomu tak – jako že je – není třeba se namáhat, abychom pochopily krásu tohoto hradu, ačkoliv mezi ním a Bohem je rozdíl, jako mezi Stvořitelem a stvořením, protože i hrad, totiž duše, je tvor. Stačí slova božské Vznešenosti, že duše je stvořena k Jeho obrazu, abychom vyjádřily její velikou hodnotu a krásu.

Je však třeba velice litovat a stydět se, že z vlastní viny neznáme ani samy sebe a nevíme, kdo jsme. Nebyla by to velká nevědomost, moje dcery, kdyby se někoho ptali, kdo je, a on by se neznal a nevěděl, kdo byl jeho otec, jeho matka, z které je země? Je-li tohle velký nesmysl, jak nepoměrně větší je náš nerozum, když se nestaráme, abychom věděly, kdo jsme, nýbrž staráme se jen o své tělo a jen tak namátkou víme, že máme i duši, protože jsme to slyšely nebo nám to říká víra. Ale málo uvažujeme, jaké hodnoty jsou uloženy v duši nebo kdo je v jejím nitru nebo jak nesmírná je její cena. Proto se také tak málo snažíme, abychom pečlivě uchovaly její krásu. Staráme se jen o hrubou ohradu nebo násep kolem hradu, tj. o tělo.

3. Všimněme si tedy, že tento hrad má, jak jsem řekla, mnoho komnat; některé vysoko, jiné nízko, opět jiné po stranách a ve středu, kde je také první ze všech, v níž se odehrávají nejdůležitější věci mezi Bohem a duší. Je nutné, abyste si toto podobnoství pamatovaly; snad Bůh laskavě dá, abych vám tím trochu znázornila milosti, které dopřává duším o rozdíly mezi nimi, pokud je to ovšem možné; je jich tolik, že všechny je nikdo nedokáže poznat, tím méně ten, kdo je tak nevědomý jako já. Jestli vám je Bůh dá, bude vám velkou útěchou poznání, že je něco takového možné; kdo je nedostane, poslouží mu tato znalost aspoň k tomu, aby chválil Jeho velkou dobrotu. Jako nám neškodí pozorovat to, co je v nebi a co je potěšením blažených, spíš se z toho těšíme a snažíme se dosáhnout toho, co mají oni, stejně nám neškodí, vidíme-li, že tak veliký Bůh se může dávat i v tomto vyhnanství červům tak páchnoucím, že je může milovat tak nesmírná Dobrota a Milosrdenství bez konce.

4. Podle mého přesvědčení má člověk, kterému by škodilo poznání, že Bůh může v tomto vyhnanství darovat takové milosti, nedostatek pokory a lásky k bližnímu, neboť jak bychom jinak necítili radost, dopřává-li Bůh takové milosti našemu bratru, když mu nic nebrání, aby je propůjčil i některé z nás? Jak bychom se netěšily, projevuje-li Boží Vznešenost komukoliv z nás velké věci? Vždyť to někdy dělá jen aby se ukázal, jak to řekl o slepci, když se apoštolové ptali, zda je slepý pro své hříchy nebo hříchy svých rodičů. A tak se stává, že dělá

své divy na některých lidech ne proto, že jsou světější než jiní, nýbrž proto, aby se zjevila Jeho velikost – jak vidíme na sv. Pavlu a Magdaleně, a abychom ho v jeho tvorech chválili.

5. Mohlo by se tu říci, že takové věci jsou nemožné a že je dobře nedávat slabým pohoršení. Ale je menší ztráta, když neuvěří, než nedopřát užitek těm, jimž Bůh tyto milosti uděluje; ti budou mít radost a povzbuzovat se k větší lásce k Tomu, kdo prokazuje tak velké milosrdenství, když je tak velká Jeho moc a Vznešenost. Navíc vím, že mluvím k lidem, u kterých takové nebezpečí není, protože vědí a věří, že Bůh dává ještě mnohem větší důkazy lásky. Víím také, že kdo by tomu nevěřil, zkušeností se nepřesvědčí; Bůh má rád, nekladou-li se meze jeho působení. Proto, sestry, ať u těch z vás, které by Pán nevedl po této cestě, nic podobného není.

6. Ale vraťme se k našemu krásnému a rozkošnému hradu a podívejme se, jak bychom se do něho dostaly. Zdá se, že tu říkám něco proti zdravému rozumu, neboť je-li tím hradem má duše, je jasné, že se do ní nemusí vcházet, protože vím, že hrad a duše je totéž; podobně jako by bylo nesmyslné zvat někoho do pokoje, kdyby v něm už byl. Ale uvědomte si, že jsou rozdíly a velké rozdíly mezi bytím a bytím; jsou duše, které jsou v okruhu hradu, to je tam, kde stojí stráž, a nesnaží se dostat dovnitř, ani nevědí, kdo na tak vzácném místě bydlí a kolik je tam komnat.

7. Jistě jste už slyšely, že v některých knihách o modlitbě se radí duši, aby vešla do sebe – a to je právě to, o čem je tu řeč. Řekl mi nedávno velký učelec, že duše, které se nemodlí, jsou jako tělo nemocné pakostnicí čili dnou. Má sice nohy a ruce, ale nemůže je ovládat. A je to tak; jsou duše nemocné a tak zvyklé zabývat se vnějšími věcmi, že jim není pomoci a zdá se, že se taková duše zabývá hmyzem a jinými zvířaty kolem hradu natolik, že jí to dělá jim téměř podobnou. A není jí pomoci, i když od přirozenosti je tak bohatá a může se dokonce stýkat se samým Bohem. Nesnaží-li se tyto duše pochopit a vyléčit svou velkou bídu, zůstanou nakonec jako solné sloupy, protože se nedívají samy na sebe, jako Lotova žena byla proměněna v solný sloup, protože obrátila oči zpět.

8. Pokud chápou, je modlitba a rozjímání brána, kterou se

vchází do tohoto hradu. Mám na mysli vnitřní i ústní modlitbu; obě je nutné konat s pochopením, aby to byla modlitba. Modlitbu, při níž člověk nemyslí, s kým mluví a co žádá, kdo je, kdo prosí a koho prosí, nenazývám ani modlitbou, i kdyby se při ní rty pohybovaly. A kdyby to přece někdy byla modlitba, ale toho všeho by se nedbalo, byla by jí jen proto, že se k tomu jindy přihlédlo. Kdo by si však zvykl mluvit s Boží Vznešeností, jako by rozmlouval se svým otrokem a nedbal, mluví-li špatně, ale vyslovoval, co mu na jazyk přijde a co dávno zná, to nepokládám za modlitbu a nedej Bůh, aby některý křesťan ji tak konal. Doufám v Pána, že u vás, sestry, nic takového nebude, protože jste si zvykly zabývat se vnitřními věcmi, což je velmi dobré, aby se člověk nedopustil takové hlouposti.

9. Ale nemluvme o těchto ochromených duších; nepřijde-li Pán sám s rozkazem, aby povstaly jako ten nemocný, který ležel 30 let u rybníka, čeká je velmi zlý osud a velké nebezpečí. Promluvme raději o jiných duších, které se nakonec přece jen do hradu dostanou; zabývají se sice velice světem, ale přece mají dobrou touhu a někdy, snad jen čas od času, se odevzdávají našemu Pánu a rozjímají o sobě, i když ne dlouho. Někdy se modlí měsíc, jsou plné tisícových myšlenek na své zaměstnání, na které myslí skoro neustále; v něm jsou zapadlé natolik, že kde je jejich poklad, tam je i srdce; někdy si samy umiňují, že se vyprostí. Už toto vlastní poznání je něco velkého, když vidí, že nejdou dobře, aby se dostaly k bráně.

10. Konečně vystoupí přece do prvních pokojů v přízemí, ale s nimi vchází tolik hmyzu, že nemohou pozorovat krásy hradu.

11. Snad se vám, sestry, zdá, že to sem nepatří, když z dobroty Boží takové nejste. Ale je nutné mít trpělivost, neboť bych vám nedovedla vysvětlit, jak chápu některé věci modlitby.

Pán dej, aby se mi aspoň něco podařilo vysvětlit, neboť neexistuje-li zkušenost, je velmi nesnadné, co bych vám chtěla ukázat. Máte-li však zkušenost, uznáte, že se nemůžeme nezmínit o tom, od čehož nás Pán pro své milosrdenství ochraň!

Ti, kdo jsou zvyklí se modlit, pochopí slova sv. Terezie.

Své dotazy a připomínky pište na adresu :

VELEHRAD, Postfach 592, CH-8026 Zürich